

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μέθοδο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) και γ) στις περιφερειακές ενισχύσεις

(88/C 212/02)

Στις 21 Δεκεμβρίου 1978, η Επιτροπή ενημέρωσε τα κράτη μέλη σχετικά με τις αρχές τις οποίες επρόκειτο να εφαρμόσει, σύμφωνα με τις εξουσίες που ανατίθενται στην Επιτροπή δάσει του άρθρου 92 και επ. της συνθήκης ΕΟΚ, στα συστήματα περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύουν ή πρόκειται να ισχύουν στις περιφέρειες της Κοινότητας. Οι αρχές αυτές διατυπώθηκαν υπό μορφή ανακοινώσεως, η οποία δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*⁽¹⁾. Η ανακοίνωση αυτή αναδιατυπώνει ορισμένες από τις ήδη θεσπισμένες αρχές που διέπουν το συντονισμό⁽²⁾ και τροποποιεί και συμπληρώνει τις μεθόδους εφαρμογής τους, συμπεριλαμβανομένης και της κοινής μεθόδου υπολογισμού του ύψους των ενισχύσεων.

Στην ανακοίνωσή της του 1979, η Επιτροπή θέσπισε ορισμένα διαφοροποιημένα ανώτατα όρια ενισχύσεως για διάφορες κατηγορίες περιφερειών, με σκοπό να αποφευχθούν οι απόπειρες των κρατών μελών να αυξηθούν τα επίπεδα των ενισχύσεων μετά την κατάργηση των τελωνειακών και εμπορικών φραγμών εντός της Κοινότητας. Η περιφερειακή ενίσχυση πρέπει εξ ορισμού να χορηγείται επιλεκτικά. Πολλές περιοχές της Κοινότητας δεν χρειάζονται περιφερειακή ενίσχυση. Οι περιφέρειες οι οποίες αποδεικνύεται ότι χρειάζονται ενίσχυση θα πρέπει να ενισχύονται ανάλογα με τη σοβαρότητα των περιφερειακών ανισορροπιών που αντιμετωπίζουν. Στόχος των ανωτάτων ορίων που θεσπίζονται στην ανακοίνωση είναι να αντικατοπτρίζουν τη φύση και τη σοβαρότητα των περιφερειακών προβλημάτων στο σύνολο της Κοινότητας. Με δάση τα στοιχεία αυτά, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή τα προτεινόμενα επίπεδα περιφερειακής ενίσχυσης πολλές φορές σε χαμηλότερα επίπεδα και, στη συνέχεια, η Επιτροπή τα εγκρίνει ή τα τροποποιεί με τις αποφάσεις της, σύμφωνα με τα άρθρα 92 και 93.

Στο άρθρο 92 παράγραφος 3 προβλέπονται δύο ξεχωριστές περιπτώσεις να θεωρήσει η Επιτροπή την περιφερειακή ενίσχυση συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά — τα στοιχεία α) και γ) του άρθρου 92 παράγραφος 3, που ισχύουν για διαφορετικά επίπεδα περιφερειακής καθυστέρησης. Η Επιτροπή ενέκρινε το 1983 μια μέθοδο για την εφαρμογή του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) το 1983, την οποία έχει χρησιμοποιήσει για όλες τις αποφάσεις που έχει λάβει από τότε.

Σπανίως έχει γίνει επίκληση του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) κατά το παρελθόν. Ωστόσο, οι διαδοχικές διευρύνσεις της Κοινότητας επέκτειναν το φάσμα των περιφερειακών ανισοτήτων και κατέστησαν αναγκαία την ανάπτυξη νέων μέσων εφαρμογής της περιφερειακής πολιτικής για τον έλεγχο της περιφερειακής ενίσχυσης. Συγχρόνως το άρθρο 130 της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης δίνει νέα ώθηση για μεγαλύτερη οικονομική και κοινωνική συνοχή

και προβλέπει ότι η Κοινότητα θα επιδιώξει τη μείωση των διαφορών μεταξύ των διαφόρων περιοχών καθώς και της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών. Για να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες αυτές, η Επιτροπή υιοθέτησε το 1987 μια μέθοδο για την εφαρμογή του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) στις εθνικές περιφερειακές ενισχύσεις.

Για να υπάρξει μεγαλύτερη σαφήνεια και διαφάνεια των αποφάσεων που έχει λάβει τα άρθρα 92 και 93 όσον αφορά τα εθνικά συστήματα περιφερειακών ενισχύσεων, η Επιτροπή αποφάσισε, με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να δημοσιεύσει τις μεθόδους αξιολογήσεως που χρησιμοποιεί. Οι μέθοδοι αυτές περιγράφονται παρακάτω.

I

Μέθοδος εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) στις εθνικές περιφερειακές ενισχύσεις

Το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) προβλέπει ότι οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το διοικητικό επίπεδο είναι ασυνήθιστα χαμηλό ή στις οποίες υπάρχει σοβαρή υποαπασχόληση μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

1. Αρχές που διέπουν τη μέθοδο

Για την εφαρμογή του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), η Επιτροπή βασίζει τις αποφάσεις της σε μια μέθοδο για την αξιολόγηση του σχετικού επιπέδου ανάπτυξης διαφόρων περιφερειών σε σύγκριση με τον κοινοτικό μέσο όρο. Η μέθοδος βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των περιφερειών, στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) αξιολογείται κυρίως με δάση το κατά κεφαλήν ΑΕΠ/πρότυπα αγοραστικής δύναμης με χρησιμοποίηση του κοινοτικού δείκτη για την περιφέρεια·
- οι περιφέρειες αξιολογούνται δάσει των γεωγραφικών μονάδων επιπέδου III της NUTS⁽³⁾·
- το σχετικό επίπεδο περιφερειακής ανάπτυξης συγκρίνεται με τον κοινοτικό μέσο όρο·
- οι περιφέρειες που καλύπτονται από το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) είναι εκείνες στις οποίες το μεγαλύτερο μέρος των περιφερειών επιπέδου III, που αποτελούν τμήμα περιφερείας επιπέδου II, έχουν δείκτη ΑΕΠ/πρότυπων αγοραστικής δύναμης 75 ή χαμηλότερο, πράγμα που υποδηλώνει ασυνήθιστα χαμηλό διοικητικό επίπεδο και σοβαρό πρόβλημα υποαπασχόλησης.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 31 της 3. 2. 1979.

⁽²⁾ Ανακοινώσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1975 και 23ης Ιουνίου 1971.

⁽³⁾ Ονοματολογία των εδαφικών μονάδων για στατιστικούς λόγους. Στην Κοινότητα των Δώδεκα υπάρχουν 822 περιφέρειες επιπέδου III NUTS.

2. Επιλογή των δεικτών

Η μέθοδος κάνει χρήση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, που υπολογίζεται βάσει των προτύπων αγοραστικής δύναμης: το μέτρο αυτό βασίζεται σε σύγκριση των τιμών στα κράτη μέλη για το ίδιο δείγμα προϊόντων και υπηρεσιών. Έτσι μπορεί να μετρηθεί το διοικητικό επίπεδο κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές στο κόστος ζωής ανάμεσα στα διάφορα κράτη μέλη.

Η υποαπασχόληση αφορά όλους όσους δεν έχουν πλήρη απασχόληση. Συνήθως, όπου υπάρχει υψηλό ποσοστό υποαπασχόλησης, η παραγωγή είναι χαμηλή, πράγμα που στη συνέχεια αντανακλάται στα στοιχεία για το ΑΕΠ. Στις περιοχές που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα αυτό — κυρίως γεωργικές περιοχές με μη αναπτυγμένη βιομηχανική βάση ή περιορισμένες δραστηριότητες στον τομέα των υπηρεσιών — οι στατιστικές για την ανεργία δεν αποτελούν ικανοποιητικό δείκτη της υποαπασχόλησης λόγω του γενικά χαμηλού επιπέδου της τεχνολογίας στη βιομηχανική υποδομή και του περιορισμένου φάσματος των δραστηριοτήτων στον τομέα των υπηρεσιών, υπάρχει υψηλή ένταση εργασίας στην παραγωγική διαδικασία. Έτσι μπορεί να υπάρχει σημαντικό ποσοστό υποαπασχόλησης που να μη διαφαίνεται στα στοιχεία για την ανεργία.

3. Γεωγραφική μονάδα

Η βασική γεωγραφική μονάδα που χρησιμοποιείται στην ανάλυση είναι η περιφέρεια επιπέδου III. Ωστόσο για να διαπιστωθεί η επιλεξιμότητα της περιοχής βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) γίνεται αναφορά στη μεγαλύτερη περιφέρεια (επίπεδο II). Έτσι λαμβάνονται υπόψη οι περιπτώσεις των περιφερειών επιπέδου III που διαφέρουν εμφανώς από τις παρακείμενες περιφέρειες. Εάν μια περιφέρεια που είναι σε σχετικά καλή κατάσταση βρίσκεται εντός μιας καθυστερημένης περιοχής μπορεί να καλυφθεί από το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), με την προϋπόθεση το μεγαλύτερο μέρος των περιφερειών επιπέδου III που βρίσκονται στην αντίστοιχη περιφέρεια επιπέδου II να πληροί τους όρους που απαιτεί το κατώτατο όριο ΑΕΠ. Ωστόσο, θα εξαιρείται μια πιο καθυστερημένη περιφέρεια εάν δεν πληρούται ο όρος αυτός.

Στο *παράρτημα I* επισυνάπτεται κατάλογος των περιφερειών οι οποίες επιλέχθηκαν με αυτή τη μέθοδο. Όπως φαίνεται από τον κατάλογο, οι περιφέρειες αυτές βρίσκονται κυρίως στη νότια και δυτική περιφέρεια της Κοινότητας.

4. Εξαιρέσεις

Εκτός από τις περιφέρειες που επιλέγονται με τη μέθοδο που εξηγείται παραπάνω, προστέθηκαν στον κατάλογο ακόμη δύο περιφέρειες, λόγω των ιδιαίτερα οξυμένων προβλημάτων τους. Μια είναι η Βόρεια Ιρλανδία, λόγω της ιδιαίτερα δύσκολης καταστάσεώς της. Η άλλη είναι η περιφέρεια Teruel, η οποία, παρότι συνορεύει με πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες, καθώς και περιφέρειες του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), είναι μια από τις πιο υποανάπτυκτες περιοχές της Ισπανίας και επιπλέον είναι πολύ αραιοκατοικημένη και εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη γεωργία.

5. Ανώτατα όρια ενισχύσεως

Σύμφωνα με τις αρχές συντονισμού που θεσπίστηκαν το 1979, η ανώτατη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης αντιστοιχεί σε ποσοστό 75 % της αρχικής επένδυσης σε καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης. Συνεπώς, αποφασίστηκε να θεσπιστεί ως ανώτατο όριο ενισχύσεως που θα ισχύει για τις περιφέρειες του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) το ποσοστό 75 % σε καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης.

Σύμφωνα με τις αρχές συντονισμού⁽¹⁾, τα ανώτατα όρια ενισχύσεως πρέπει να προσαρμόζονται ανάλογα με τη φύση, την ένταση ή τον επείγοντα χαρακτήρα των περιφερειακών προβλημάτων. Παρότι όλες οι περιφέρειες του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) αντιμετωπίζουν σοβαρά περιφερειακά προβλήματα σε σχέση με τα κοινοτικά πρότυπα, μπορεί να υπάρχουν σημαντικές διαφορές στο διοικητικό επίπεδο και την υποαπασχόληση μεταξύ περιφερειών του ιδίου κράτους μέλους.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τη διακριτική της ευχέρεια να ζητήσει διαφοροποίηση κατά περιφέρειες του ύψους ενισχύσεων κάτω από 75 % σε καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης. Το ανώτατο όριο ενισχύσεως για ένα σύστημα περιφερειακών ενισχύσεων θα είναι το υψηλότερο όριο που θα κοινοποιεί το κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 και θα εγκρίνει η Επιτροπή κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης, σύμφωνα με τα άρθρα 92 και 93.

6. Φάσμα των απαραίτητων μέσων ενισχύσεως για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης στις περιφέρειες του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α)

Οι περιφερειακές ενισχύσεις στην Κοινότητα μπορούν να υπαχθούν σε δύο κατηγορίες: ενισχύσεις που συνδέονται με αρχικές επενδύσεις ή τη δημιουργία θέσεων απασχολήσεως και διαρκείς ενισχύσεις, που έχουν σκοπό να εξομαλύνουν ειδικά ή μόνιμα προβλήματα (λειτουργικές ενισχύσεις).

Λόγω των σοβαρών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), οι ενισχύσεις που συνδέονται με αρχικές επενδύσεις ενδέχεται να μην είναι κατάλληλες ή επαρκείς για την προσέλκυση επενδύσεων στην περιφέρεια ή για την ανάπτυξη της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας. Οι εταιρείες που έχουν την έδρα τους στις περιφέρειες αυτές αντιμετωπίζουν συνήθως επιπρόσθετες δαπάνες λόγω μη ευνοϊκής θέσης και ελλιπούς υποδομής, πράγμα που ενδεχομένως υπονομεύει μονίμως την ανταγωνιστικότητά τους. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, οι λειτουργικές ενισχύσεις μπορούν να έχουν θετική συμβολή στα φτωχότερα τμήματα της Κοινότητας. Κατά πρώτο λόγο, ορισμένες περιφέρειες μπορεί να αντιμετωπίζουν τόσο σοβαρά οικονομικά προβλήματα, καθώς και προβλήματα υποδομής, που ακόμα και η διατήρηση του σημερινού επιπέδου επενδύσεων να καθίσταται εξαιρετικά δύσκολη. Στα αρχικά στάδια ανάπτυξης, η διατήρηση του σημερινού επιπέδου επενδύσεων, ίσως σε δραχυπρόθεση ή μεσοπρόθεση βάση, αποτελεί ίσως απαραίτητη προϋπόθεση για την ενθάρρυνση νέων επενδύσεων, που θα συμβάλουν με τη σειρά τους στην ανάπτυξη της περιφέρειας. Σε πολλές από

(¹) ΕΕ αριθ. C 31 της 3. 2. 1979, σημείο 9 iv).

τις περιφέρειες του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) δεν υπάρχει ανεπτυγμένος διομηχανικός ιστός. Οι περισσότερες επιχειρήσεις είναι πολύ μικρές, λειτουργούν σε παραδοσιακούς τομείς της οικονομίας και δεν μπορούν να επεκταθούν εάν δεν τους δοθούν εξωγενή κίνητρα. Σε ένα δύσκολο περιβάλλον ίσως να δικαιολογείται η θέσπιση ορισμένων μορφών ενισχύσεων, όπως είναι οι ενισχύσεις εμπορίας, ώστε να μπορέσουν οι επιχειρήσεις των περιφερειών αυτών να συμμετάσχουν ουσιαστικά στην εσωτερική αγορά της Κοινότητας, τόσο ως παραγωγοί όσο και ως καταναλωτές. Χωρίς τις ενισχύσεις, οι επιχειρήσεις αυτές δεν θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που προσφέρει η εσωτερική αγορά. Κατά δεύτερο λόγο, ορισμένες περιφέρειες αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα, π.χ. λόγω απομακρυσμένης γεωγραφικής θέσης, τόσο σοβαρά, ώστε να είναι σχεδόν αξεπέραστα. Για παράδειγμα, οι νησιωτικές περιοχές της περιφέρειας δρίσκονται μονίμως σε μειονεκτική θέση από πλευράς κόστους όσον αφορά το εμπόριο, λόγω των επιπρόσθετων δαπανών μεταφοράς. Το ίδιο ισχύει για τις δαπάνες επικοινωνίας. Οι λειτουργικές ενισχύσεις αυτού του είδους μπορούν να δημιουργήσουν στενότερες επαφές μεταξύ των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειακών και των κεντρικών περιφερειών, και έτσι να προωθήσουν τη γενικότερη οικονομική ολοκλήρωση της Κοινότητας. Η Κοινότητα μπορεί, σε αναγνώριση των ειδικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές, να επιτρέψει, κατά παρέκκλιση, ορισμένες λειτουργικές ενισχύσεις στις περιφέρειες του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) υπό τους εξής όρους:

- η ενίσχυση να είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας και να χορηγείται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να συμβάλει στην κάλυψη των διαρθρωτικών μειονεκτημάτων των επιχειρήσεων που δρίσκονται στις περιφέρειες του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α),
- η ενίσχυση να χορηγείται έτσι ώστε να προωθείται η συνεχής και εξισορροπημένη ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας και να μην προκαλείται πλεονασματική παραγωγική δυναμικότητα σε ορισμένους κλάδους σε κοινοτικό επίπεδο, τέτοια ώστε το συνεπακόλουθο κοινοτικό κλαδικό πρόβλημα να είναι σοβαρότερο από το αρχικό περιφερειακό πρόβλημα· για το ζήτημα αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια προσέγγιση κατά κλάδο και ιδίως θα πρέπει να τηρηθούν οι κανόνες, οδηγίες και κατευθύνσεις της Κοινότητας που ισχύουν για ορισμένους κλάδους της διομηχανίας (χάλυδας, ναυπηγεία συνθετικές ίνες, κλωστοϋφαντουργικά και έτοιμα ενδύματα) και γεωργίας, καθώς και για ορισμένες διομηχανικές επιχειρήσεις μεταποίησης γεωργικών προϊόντων,
- οι παρεχόμενες ενισχύσεις να μην παραβιάζουν τους συγκεκριμένους κανόνες που ισχύουν για την ενίσχυση προβληματικών επιχειρήσεων,
- να αποστέλλεται ετήσια έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή τους, στην οποία θα παρουσιάζονται οι συνολικές δαπάνες (ή η απώλεια εσόδων, σε περίπτωση φορολογικών απαλλαγών και μειώσεων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης κατά μορφή ενίσχυσης, καθώς και οι τομείς τους οποίους αφορούν οι ενισχύσεις,
- να εξαιρούνται οι ενισχύσεις που έχουν σκοπό την προώθηση των εξαγωγών προς άλλα κράτη μέλη.

II

Μέθοδος εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) στις εθνικές περιφερειακές ενισχύσεις

Στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ), προβλέπεται ότι οι ενισχύσεις που έχουν στόχο να συμβάλλουν στην ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών περιοχών, στις περιπτώσεις που η δοθήθεια αυτή δεν επηρεάζει αρνητικά τους όρους του εμπορίου σε βαθμό που να αντίκειται στο κοινό συμφέρον μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

1. Αρχές που διέπουν τη μέθοδο

Για την εφαρμογή του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) η Επιτροπή βασίζει τις αποφάσεις της σε μια μέθοδο που δίνει τη δυνατότητα να εξεταστεί η κοινωνικοοικονομική κατάσταση της περιοχής, τόσο σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφέρειες του κράτους μέλους όσο και με την Κοινότητα. Έτσι η Επιτροπή μπορεί να διαπιστώσει, με γνώμονα το συμφέρον της Κοινότητας, αν υπάρχει σημαντική περιφερειακή ανισότητα και, αν ναι, να εξουσιοδοτεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, άσχετα από το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, να ακολουθήσει μια περιφερειακή πολιτική σε εθνικό επίπεδο. Οι αποφάσεις της Επιτροπής βασίζονται στις εξής αρχές:

- οι περιφέρειες αξιολογούνται με βάση τη γεωγραφική μονάδα NUTS επιπέδου III (μπορεί να χρησιμοποιηθεί μικρότερη μονάδα σε αιτιολογημένες εξαιρετικές περιπτώσεις),
- στο πρώτο στάδιο της ανάλυσης η κοινωνικοοικονομική κατάσταση της περιοχής εξετάζεται με βάση δύο εναλλακτικά κριτήρια: κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) ή ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε τιμές συντελεστών και διαρθρωτική ανεργία,
- ένα δεύτερο στάδιο ανάλυσης, που αφορά άλλους σχετικούς δείκτες, ολοκληρώνει το πρώτο.

2. Πρώτο στάδιο ανάλυσης

Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση μιας περιφέρειας αξιολογείται με βάση ορισμένα κατώτατα όρια τα οποία υπολογίζονται σε δύο στάδια. Το πρώτο αφορά τις ανισότητες εντός του κράτους μέλους, ενώ στο δεύτερο γίνεται προσαρμογή αυτής της διαφοράς ώστε να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση εκείνων των κρατών μελών που έχουν μεγαλύτερο επίπεδο ανάπτυξης σε σύγκριση με την υπόλοιπη Κοινότητα.

Δεδομένου ότι μπορεί να εγκριθεί η χορήγηση ενισχύσεων μόνο σε περιπτώσεις που η ενίσχυση αυτή ευνοεί την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών περιοχών, αυτό σημαίνει ότι η περιφέρεια θα πρέπει σε σύγκριση με το υπόλοιπο έδαφος του κράτους μέλους να παρουσιάζει κάποια καθυστέρηση, δηλαδή θα πρέπει να υπάρχει ένα ελάχιστο όριο αρνητικής περιφερειακής ανισότητας εντός του κράτους μέλους, άσχετα από τη θέση του κράτους μέλους της Κοινότητας. Αυτό το ελάχιστο όριο περιφερειακής ανισότητας θεωρείται ότι πληρούται αν:

- το εισόδημα, υπολογιζόμενο ως κατά κεφαλήν ΑΕΠ/ΑΠΑ (ακαθάριστο εγχώριο προϊόν/ακαθάριστη προστιθέμενη αξία) είναι τουλάχιστον κατά 15 % χαμηλότερο, ή/και

— η διαρθρωτική ανεργία είναι τουλάχιστον κατά 10 % μεγαλύτερη από το μέσο όρο του κράτους μέλους.

Με άλλα λόγια αν ο δείκτης ΑΕΠ/ΑΠΑ μιας περιφέρειας δεν υπερβαίνει το όριο του 85 ή και αν ο δείκτης της διαρθρωτικής ανεργίας δεν είναι χαμηλότερος από 110. Και στις δύο περιπτώσεις ο δείκτης για το κράτος μέλος είναι 100.

Για τη διαρθρωτική ανεργία έχει καθοριστεί ένα πιο ελαστικό όριο, λόγω της ανάγκης να μειωθεί η ανεργία.

Συγχρόνως, οι ενισχύσεις μπορούν να εγκριθούν μόνο εάν δεν επηρεάζουν αρνητικά τις συνθήκες του εμπορίου, σε βαθμό που να αντίκειται προς το κοινό συμφέρον. Επειδή η αύξηση των διαφορών που υπάρχουν ανάμεσα στις περιφέρειες και το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών αντίκειται προς το κοινό συμφέρον, η Επιτροπή όρισε ότι για να χορηγηθεί ενίσχυση σε περιφέρειες κρατών μελών, για τα οποία ο δείκτης φανερώνει πιο ευνοϊκή κατάσταση από το μέσο όρο της Κοινότητας, οι περιφερειακές ανισότητες αυτών των περιφερειών σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο θα πρέπει αντίστοιχα να είναι μεγαλύτερες.

Συνεπώς είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί η σχετική θέση των κρατών μελών εντός της Κοινότητας. Για τον υπολογισμό της θέσης αυτής χρησιμοποιούνται δύο ευρωπαϊκοί δείκτες για κάθε κράτος μέλος. Οι δείκτες αυτοί εκφράζουν τη θέση του κράτους μέλους όσον αφορά το εισόδημα και τη διαρθρωτική ανεργία ως ποσοστό του αντίστοιχου κοινοτικού μέσου όρου. Οι δείκτες υπολογίζονται ως μέσες αξίες πενταετούς περιόδου και ενημερώνονται ετησίως. Κατά τη δεύτερη φάση ο ευρωπαϊκός δείκτης χρησιμοποιείται για την προσαρμογή του αντίστοιχου βασικού ελάχιστου ορίου για κάθε κράτος μέλος που δρίσκεται σε καλύτερη θέση από το μέσο όρο της Κοινότητας, σύμφωνα με τη σχετική θέση του εντός της Κοινότητας, με χρησιμοποίηση του ακόλουθου τύπου:

$$\left(\text{βασικό κατώτατο όριο} + \frac{\text{βασικό κατώτατο όριο} \times 100}{\text{ευρωπαϊκός δείκτης}} \right) : 2 = \text{τροποποιημένο κατώτατο όριο.}$$

Δεδομένου ότι η κατάσταση κάθε περιφέρειας εξετάζεται κατά πρώτο λόγο σε εθνικό πλαίσιο, ο τύπος αυτός ελαττώνει τη σημασία του ευρωπαϊκού δείκτη. Όσο καλύτερη η κατάσταση του κράτους μέλους σε σύγκριση με τον κοινοτικό μέσο όρο, τόσο μεγαλύτερη πρέπει να είναι η καθυστέρηση μιας περιφέρειας σε σύγκριση με το υπόλοιπο τμήμα του κράτους μέλους για να δικαιολογείται η χορήγηση της ενίσχυσης.

Τα κατώτατα όρια που ίσχυαν την 1η Νοεμβρίου 1987 παρουσιάζονται στο *παράρτημα II*. Το *παράρτημα III* περιλαμβάνει κατάλογο των περιφερειών που έχουν εγκριθεί για περιφερειακές ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ), μαζί με το ανώτατο ύψος ενισχύσεως που ενέκρινε η Επιτροπή για τις εν λόγω περιφέρειες.

Για να μην είναι υπερβολικά αυστηρό το ελάχιστο όριο διαρθρωτικής ανεργίας, καθορίζεται ανώτατο όριο ανισότητας που αντιστοιχεί σε δείκτη 145. Αυτό διευκολύνει τη χορήγηση ενίσχυσης σε περιφέρειες με πολύ δύσκολη κατάσταση όσον αφορά την ανεργία σε εθνικό επίπεδο, ακόμα και αν η κατάσταση αυτή δεν είναι τόσο αρνητική σε κοινοτικό πλαίσιο. Δεδομένου ότι ποικίλλει λιγότερο το ελάχιστο όριο για το ΑΕΠ/ΑΠΑ, δεν κρίθηκε αναγκαίο να καθοριστεί ανώτατο όριο ανισότητας.

3. Δεύτερο στάδιο της ανάλυσης

Το πρώτο στάδιο της ανάλυσης που σκιαγραφήθηκε παραπάνω, επιτρέπει μια βασική εξέταση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της περιφέρειας, σε εθνικό και κοινοτικό πλαίσιο, όσον αφορά την ανεργία και το εισόδημα. Ωστόσο μπορούν να χρησιμοποιηθούν και άλλοι οικονομικοί δείκτες για να δοθεί σαφέστερη εικόνα της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης μιας δεδομένης περιφέρειας. Συνεπώς, το να πληρούνται το κατώτατο όριο κατά το πρώτο στάδιο δεν εξασφαλίζει τη χορήγηση ενίσχυσης σε μια περιφέρεια. Το πρώτο στάδιο της ανάλυσης πρέπει να συμπληρώνεται από ένα δεύτερο στάδιο που επιτρέπει να ληφθούν υπόψη άλλοι σημαντικοί δείκτες, με βάση τα διαθέσιμα κοινοτικά και εθνικά στατιστικά στοιχεία. Στους δείκτες αυτούς μπορούν να περιλαμβάνονται οι τάσεις και η διάρθρωση της ανεργίας, η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η καθαρή μετανάστευση, η δημογραφική πίεση, η πυκνότητα του πληθυσμού, το ποσοστό του ενεργού πληθυσμού, η παραγωγικότητα, η διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας (ειδικότερα η σημασία των τομέων που δρίσκονται σε παρακμή), οι επενδύσεις, η γεωγραφική θέση και τοπογραφία και η υποδομή. Υπό ορισμένες συνθήκες, και ιδίως για περιφέρειες που πλησιάζουν τα ελάχιστα όρια τα οποία εφαρμόζονται στο πρώτο στάδιο της ανάλυσης, ενδέχεται να αποδειχτεί κατά τη δεύτερη φάση ότι συντρέχουν επαρκείς λόγοι για τη χορήγηση ενισχύσεων ακόμα και σε περιφέρειες που δεν πληρούν τα ελάχιστα όρια που καθορίστηκαν κατά το πρώτο στάδιο.

4. Ανώτατα όρια ενισχύσεων

Τα διαφοροποιημένα ανώτατα όρια ενισχύσεων καθορίζονται σύμφωνα με την αρχή που διατυπώνεται στο σημείο 9 στοιχείο δ) των αρχών συντονισμού (¹). Η αρχή αυτή προβλέπει ότι το ύψος της ενίσχυσης πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με το είδος, την ένταση ή τον επείγοντα χαρακτήρα των περιφερειακών προβλημάτων, όπως επιδιώκεται με τα διάφορα ανώτατα όρια που καθορίζονται στο σημείο 2 των αρχών συντονισμού (20, 25, 30 %).

Στην πράξη τα ανώτατα όρια που εγκρίνει η Επιτροπή όταν λαμβάνει αποφάσεις βάσει των άρθρων 92 και 93 είναι συχνά χαμηλότερα, και πολλές φορές αρκετά χαμηλότερα, από τα προαναφερόμενα ανώτατα όρια.

(¹) ΕΕ αριθ. C 31 της 3. 2. 1979.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Κατάλογος των περιφερειών του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α)

ΕΛΛΑΔΑ	}	Το σύνολο του εδάφους αυτών των κρατών μελών	
ΙΡΛΑΝΔΙΑ			
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ			
ΓΑΛΛΙΑ:		Υπερπόντια διαμερίσματα	Guadeloupe Guyane Martinique Réunion
ΙΤΑΛΙΑ:		Calabria	Reggio di Calabria Cosenza Catanzaro
		Basilicata	Potenza Matera
		Sicilia	Agrigento Enna Palermo Messina Trapani Caltanissetta Catania Ragusa Siracusa
		Puglia	Brindisi Lecce Foggia Bari Taranto
		Campania	Napoli Benevento Avellino Salerno Caserta
		Molise	Campobasso Isernia
		Sardegna	Nuoro Oristano Cagliari Sassari
		Abruzzi	Teramo L'Aquila Pescara Chieti
ΙΣΠΑΝΙΑ:		Extremadura	Badajoz Caceres
		Andalucía	Granada Cordoba Jaén Sevilla Almería Málaga Cádiz Huelva
		Castilla-La Mancha	Albacete Cuenca Toledo Ciudad Real Guadalajara
		Galicia	Orense Pontevedra Lugo La Coruña

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ·	Castilla και León	Zamora Ávila Salamanca Soria Leon Palencia Valladolid Segovia Burgos
	Murcia	
	Canarias	Las Palmas Tenerife
	Teruel	
	Ceuta και Melilla	
	Βόρεια Ιρλανδία	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Κατώτατα όρια που χρησιμοποιούσε η Επιτροπή την 1η Οκτωβρίου 1987

	ΑΕΠ/ΑΠΑ κατά κεφαλή	Διαφθρωτική ανεργία
Βέλγιο	82	110
Γαλλία	77	118
Κάτω Χώρες	79	110
Δανία	73	121
Γερμανία	74	136
Ηνωμένο Βασίλειο	83	110
Ιταλία	85	116
Ιρλανδία	85	110
Λουξεμβούργο	77	145
Ελλάδα	85	128
Ισπανία	85	110
Πορτογαλία	85	125

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΧΕΙ ΕΓΚΡΙΘΕΙ Η ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 92 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ γ) ΤΗΝ 1η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1987

Σημείωση: Εφόσον δεν υπάρχει άλλη ένδειξη, τα ανώτατα όρια ένταξης των ενισχύσεων δίνονται σε ακαθάριστο, για τη Γαλλία, τη Γερμανία, το Λουξεμβούργο και την Ολλανδία και σε καθαρό για το Βέλγιο, τη Δανία, την Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο

1. ΓΑΛΛΙΑ

Α. Ανώτατο όριο ένταξης της ενίσχυσης 25 % ή 50 000 FF ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως

Creuse, Cantal, Aude, Lozère, Pyrénées-Orientales, Haute-Corse, Corse du Sud, τμήματα των περιφερειών Ardennes, Nord, Pas-de-Calais, Meurthe-et-Moselle, Meuse, Moselle, Vosges, Bas-Rhin, Haut-Rhin, Loire-Atlantique, Côtes-du-Nord, Finistère, Ille-et-Vilaine, Morbihan, Charente-Maritime, Pyrenees-Atlantiques, Ariège, Aveyron, Lot, Tarn, Corrèze, Haute-Vienne, Ardèche, Loire, Allier, Haute-Loire, Puy-de-Dôme, Gard, Hérault

B. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 17 % ή 35 000 FF ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως

Calvados, Manche, Maine-et-Loire, Mayenne, Vendée, Charente, Deux-Sèvres, Vienne, Dordogne, Landes, Lot-et-Garonne, Gers, Hautes-Pyrénées, Tarn-et-Garonne, τμήματα των περιφερειών Ardennes, Haute-Marne, Aisne, Somme, Seine-Maritime, Cher, Indre, Orne, Nord, Pas-de-Calais, Meurthe-et-Moselle, Meuse, Moselle, Vosges, Haut-Rhin, Haute-Saône, Loire-Atlantique, Côtes-du-Nord, Finistère, Ille-et-Vilaine, Morbihan, Charente-Maritime, Gironde, Pyrénées-Atlantiques, Ariège, Aveyron, Haute-Garonne, Lot, Tarn, Corrèze, Haute-Vienne, Ardèche, Loire, Allier, Haute-Loire, Puy-de-Dôme, Gard, Hérault, Bouches-du-Rhône, Var

2 ΙΤΑΛΙΑ ⁽¹⁾**A. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 15 % (μέχρι 31. 12. 1987)**

Τμήματα των περιοχών Τοσκάνης, Marche, Umbria, Lazio

B. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 8 %

Τμήματα των περιοχών Piemonte, Valle d'Aosta, Liguria, Lombardia, Trentino-Alto Adige, Veneto, Friuli-Venezia Giulia, Emilia-Romagna

Γ Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 7 %

Τμήματα των περιοχών Toscana, Marche, Umbria, Lazio, Piemonte, Valle d'Aosta, Liguria, Lombardia, Trentino-Alto Adige, Veneto, Friuli-Venezia Giulia, Emilia-Romagna

3. ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ**A. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 20 % (καθαρό)**

Nijmegen, Zuidcost-Drenthe, Delfzijl Τμήματα των περιοχών Oost-Groningen, Zuid-Limburg

B. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 25 %

Overig Groningen, Twente, Helmond, Lelystad, Tilburg, Den Bosch, Maastricht, Valkenburg και Sittard Τμήματα των περιοχών Oost-Croningen, Noord-Friesland, Zuidoost-Friesland

Γ Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 15 %

Arnhem και Zuidwest-Friesland Τμήματα των περιοχών Noord-Limburg, Noord-Friesland, Zuidoost-Friesland, Noord-Overijssel

4 ΒΕΛΓΙΟ**A Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 20 % ή 3 500 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως με ανώτατο όριο 25 %**

Hasselt, Maaseik, Tongeren, Liège, Charleroi και Mons Τμήματα των περιοχών Soignies, Thuin

B Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 15 % ή 2 500 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως με ανώτατο όριο 20 %

Turnhout, Diksmuide, Veurne, Ieper, Bastogne, Marche-en-Famenne, Neufchateau, Dinant, Philippeville, Arlon και Virton Τμήματα των περιφερειών Thuin, Huy, Verviers, Namur

5 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ**A Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 25 %**

Τμήματα των περιφερειών Esch-Sur-Alzette, Capellen

⁽¹⁾ Από την 1η Ιανουαρίου 1988, όλες σχεδόν οι περιφερειακές ενισχύσεις στην Κεντρική και Βόρεια Ιταλία καταργήθηκαν

B. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 20 %

Τμήματα των περιφερειών Esch-sur-Alzette, Capellen

Γ. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 17,5 %

Luxembourg, Grevenmacher, Wiltz, Clervaux

6. ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ**A. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 75 % ή 10 000 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχόλησης**

(για εταιρείες με δέκα υπαλλήλους το πολύ και όπου η πάγια επένδυση δεν υπερβαίνει τις 600 000 ECU)

Shetland Islands, Orkney Islands, Thurso, Wick, Sutherland, Invergordon and Dingwall, Skye and Wester Ross, Inverness, Forres and Upper Moray, Badenoch, Lochaber, Western Isles, Oban, Islay/Mid Argyll, Dunoon and Bute, Campbelltown

B. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 30 % ή 5 500 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως με ανώτατο όριο 40 %*Αγγλία*

Liverpool, Widnes and Runcorn, Wigan and St Helens, Wirral and Chester, Workington, Bishop Auckland, Hartlepool, Middlesbrough, Newcastle-upon-Tyne, South Tyneside, Stockton-on-Tees, Sunderland, Rotherham and Mexborough, Scunthorpe, Whitby, Corby, Falmouth, Helston, Newquay, Penzance and St Yves, Redruth and Camborne

Σκωτία

Arbroath, Bathgate, Cumnock and Sanquhar, Dumbarton, Dundee, Glasgow, Greenock, Irvine, Kilmarnock, Lanarkshire

Ουαλία

Aberdare, Cardigan, Ebbw Vale and Abergavenny, Flint and Rhyl, Holyhead, Lampeter and Aberaeron, Merthyr and Rhymney, Neath and Port Talbot, Pontypridd and Rhondda, South Pembrokeshire, Wrexham

Γ. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 20 % ή 3 500 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως με ανώτατο όριο 25 %*Αγγλία*

Accrington and Rossendale, Blackburn, Bolton and Bury, Τμήμα του Manchester, Oldham, Rochdale, Darlington, Durham, Morpeth and Ashington, Barnsley, Bradford, Doncaster, Grimsby, Hull, Sheffield, Birmingham, Coventry and Hinckley, Dudley and Sandwell, Kidderminster, Telford and Bridgnorth, Walsall, Wolverhampton, Gainsborough, Bodmin and Liskeard, Bude, Cinderford and Ross-on-Wye, Plymouth

Σκωτία

Ayr, Alloa, Badenoch, Campbelltown, Dunfermline, Dunoon and Bute, Falkirk, Forres, Girvan, Invergordon and Dingwall, Kirkcaldy, Lochaber, Newton Stewart, Skye and Wester Ross, Stewartry, Stranraer, Sutherland, Western Isles, Wick

Ουαλλία

Bangor and Caernarfon, Bridgend, Cardiff, Fishguard, Haverfordwest, Llanelli, Newport, Pontypool and Cwmbran, Porthmadoc and Ffestiniog, Pwllheli, Swansea

Δ. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 11 % εφόσον η ενίσχυση δεν υπερβαίνει τα 100 000 ECU

Αστικές περιοχές των. Hackney, Islington, Lambeth, Brent, Hammersmith and Fulham, Leeds, Leicester, Nottingham, Tower Hamlets, Wandsworth, Burnley, Ealing, Greenwich, Haringey, Lewisham, Newham, Southwark

E. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 7,5 % ή 3 500 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως με ανώτατο όριο 11 %

Διοικητικές περιφέρειες των Ceredigion, Meirionnydd, Breckonck, Montgomery, Radnor

7 ΔΑΝΙΑ**A. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 25 % ή 4 500 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως με ανώτατο όριο 30 %**

Bornholm, Feroe, Samso και άλλα νησιά

B. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 20 % ή 2 500 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως με ανώτατο όριο 25 %

Τμήματα των περιφερειών Sønderjylland, Lolland, Fyn και Langeland

Γ. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 17 % ή 3 000 ECU ανά δημιουργούμενη θέση απασχολήσεως με ανώτατο όριο 22 %

Τμήματα των περιφερειών Nordjylland, Viborg, Ringkøbing, Ribe, Sønderjylland, Aarhus

8. ΙΣΠΑΝΙΑ

A. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 45 %

Τμήματα των περιφερειών Madrid, Asturias

B. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 30 %

Cantabria Τμήματα των περιφερειών Alicante, Castellón, Valencia, Asturias, Zaragoza, Vizcaya, Álava

Γ. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 20 %

Τμήματα των περιφερειών Guipúzcoa, Zaragoza, Vizcaya, Álava, Huesca, Navarra, Barcelona

9. ΓΕΡΜΑΝΙΑ ⁽¹⁾ ⁽²⁾

A. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 23 %

Amberg, Schwandorf

B. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 18 %

Heide-Meldorf, Cuxhaven, Bremerhaven, Wilhelmshaven, Emden-Leer, Ammerland-Cloppenburg, Oldenburg, Meppen, Nordhorn, Lingen, Detmold-Lemgo, Steinfurt, Ahaus, Bocholt, Kleve-Emmerich, Recklinghausen, Brilon, Alsfeld-Ziegenhain, Daun, Idar-Oberstein, Cochem-Zell, Trier, Bitburg-Prüm, Saarbrücken, Rothenburg o. d. T., Pirmasens, Nordfriesland, Straubing, Passau Τμήματα της περιοχής Landau i. d. Pf.

Γ. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 15 %

Stade-Bremervörde, Syke, Unterweser, Bremen, Rotenburg/Wumme, Fallingb., Grafschaft Diepholz-Vechta, Nienburg-Schaumburg, Hameln, Coesfeld, Duisburg-Oberhausen, Bochum, Dortmund-Ludinghausen, Soest, Bad Kreuznach, Alzey-Worms, Weissenburg in Bayern, Neumarkt i. d. Oberpfalz, Nordlingen, Itzehoe, Soltau, Holzminden-, Hoxter, Neustadt a. d. Saale, Bamberg, Weiden i. d. Oberpfalz, Regensburg Τμήματα της περιφέρειας Osnabrück

Δ. Ανώτατο όριο έντασης της ενίσχυσης 12 %

Flensburg-Schleswig, Lüneburg, Deggendorf

⁽¹⁾ Η Zonenrandgebiet, το Βερολίνο (Δυτικό) και τα συστήματα περιφερειακών ενισχύσεων δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα αυτό

⁽²⁾ Από την 1η Ιανουαρίου 1988